

עת"א 38750/10/16 - מחמד מגדבה (אסיר) נגד מדינת ישראל - שירות בתי הסוהר

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 38750-10-16 מגדבה(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'
תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט ארז יקואל

פסק דין

עתירתו זו של העותר עוסקת בנוהל מס' 7.05 החל במשיב, בהקשר לטיפול בתביעות קטנות המוגשות על ידי אסירים (להלן: "**הנוהל**").

רקע

1. העותר נדון לעונש מאסר בן 21 שנים ו-5 חודשים, בגין עבירות של חבלה כשהעבריין מזוין, כניסה לישראל שלא כחוק, הדחה בחקירה, הטרדת עד, שוד מזוין, קשר לפשע, בעילה באיומים ובעילה על ידי קבוצת אנשים.
2. העותר מצוי במאסר מיום 12.8.1996 והוא צפוי לסיים לרצות את מאסרו המלא ביום 11.1.18.
3. הדיון בעתירה נדחה מעת לעת על פי בקשות המשיב, בין היתר, על מנת לאפשר מיצוי הסדרת נושא העתירה במסגרת סמכויותיו המנהליות. המשיב ביקש לבחון אפשרויות טכנולוגיות לייעל את אופן תשלום האגרות בגין פתיחת תיקים בבתי המשפט.

תמצית טענות הצדדים

4. העותר טוען, כי הוראות הנוהל, במתכונתן הנוכחית, מציבות קשיים ומכשולים משמעותיים לפני אסירים המבקשים לממש את זכות הגישה לערכאות ולנקוט בהליכים משפטיים. העותר סבור כי על המשיב לתקן את הוראות הנוהל, באופן שבו תוסדרנה זכויות האסירים לנקוט בכל ההליכים המשפטיים העומדים לרשות כל אדם, לרבות אופן פתיחת ההליך, תשלום האגרה, המצאת עותקי כתבי הטענות ומסירתם. העותר הבהיר, כי לאחר הגשת כתבי הטענות, מנפיק בית המשפט שובר אגרה ומחזיר את כתבי הטענות והשובר לידי האסיר, על מנת שישלמו. רק לאחר מכן, על האסיר לשלוח את כתבי הטענות בשנית, בצירוף השובר, על מנת שהתיק ייפתח. העותר הוסיף והדגיש, כי בהליכים משפטיים קודמים שנקט נמשך הליך פתיחת התיק מעל ארבעה חודשים. העותר סבור, כי מצב דברים זה פוגע בזכויות האסירים באופן שאינו מידתי ושאינו לתכלית ראויה. עוד טען העותר, כי על הנוהל לאפשר לאסירים לפתוח בהליכים משפטיים בכל מיקום גיאוגרפי ומבלי לחייבם בכמות עותקים מינימלית של כתבי הטענות. כן נטען, כי על פתיחת ההליך להתבצע באמצעות נציגי המשיב ולא בדואר רשום, מאחר שיש בכך כדי לסרב ולהאריך את משך פתיחת התיק למשך יותר מחודש ימים.
5. למול העותר, טוען המשיב כי יש לדחות את העתירה. המשיב מדגיש כי האסירים מגישים תביעות קטנות חדשים לבקרים וסובר כי רק מטעם זה, אין בטענות העותר, או בהוראות הנוהל, כדי להצביע על פגיעה בלתי מידתית בזכות גישתם לערכאות. המשיב הפנה ל-87 תביעות קטנות שהוגשו נגדו בשנת 2017 במחוז מרכז בלבד, כאשר 4 מהן הוגשו על ידי העותר. נטען כי במקרים דחופים, המשיב נכון לסייע לאסירים ולזרז את משך הטיפול בפתיחת התיק. המשיב הוסיף וטען, כי מאז שהוגשה העתירה, ננקטו פעולות לבחינת אפשרות הסדרת תשלום האגרה באמצעים טכנולוגיים, אך טרם נרשמה התקדמות משמעותית בנושא. אשר לאפשרות האסירים לנקוט בהליכים אזרחיים נוספים, לבד מתביעות קטנות, הבהיר המשיב כי כל אסיר רשאי לנקוט בכל הליך משפטי, או להגיב במסגרת הליך שכזה, באמצעות שימוש בדואר. המשיב מסכם בטענה כי הנוהל הקיים מספק מענה הולם לצרכי האסירים וגם אם יש מקום לייעל ולשפר את הוראות הדין, אין בכך כדי ללמד על פגיעה בלתי מידתית בזכויותיהם, או להצביע על חוסר סבירות במידה שתצדיק התערבות בשיקול דעתו המנהלי.

דין והכרעה

6. לאחר שעיינתי בעתירה ובטענות הצדדים ולאחר שבחנתי את מכלול הניסיונות הצריכות לעניין - הגעתי לכלל מסקנה כי דין העתירה להידחות. כבר אציין, בקליפת אגוז, כי על אף שהתרשמתי שהליכי פתיחת תביעה בבית המשפט לתביעות קטנות יכול ויימשכו זמן לא מבוטל - אין המדובר בהתנהלות שאיננה סבירה מצדו של וקיים קושי לקבל את הטענה כי מדובר בפגיעה בלתי מידתית בזכויות האסירים. להלן אפרט את הנימוקים שביסוד מסקנתי זו.
7. בית המשפט הדן בעתירת אסיר אינו מחליף את שיקול דעתה של הרשות בשיקול דעתו שלו. בית המשפט לא יתערב בהחלטות המשיב, אלא במקרים חריגים, בהם נחזה כי נפל פגם בשיקול הדעת המנהלי, כחוסר תום לב, שרירות, התעלמות משיקולים ראויים, או התבססות על שיקולים בלתי רלוונטיים. על העותר להראות כי הפגם הנטען שנפל בשיקול הדעת המנהלי עולה כדי חריגה קיצונית ממתחם הסבירות (ר' רע"ב 2416/05 פלוני ז"ל נ' שירות בתי הסוהר (16.8.2007); רע"ב 8326/16 וידובסקי נ' שירות בתי הסוהר (1.1.2017); רע"ב 509/15 נחושתי נ' שירות בתי הסוהר (12.4.2015)).
8. בהתאמת הדברים למקרה הנדון; מקובלת עליי עמדת העותר, לפיה הליכי תשלום האגרה בגין פתיחת תובענה בבית המשפט לתביעות קטנות, עלולים להימשך מספר שבועות ואף כדי למעלה מחודש ימים. אין חולק של ממש על כך ששיהוי זה נובע גם מאופן תשלום האגרה. האסיר שולח את כתב הטענות לבית המשפט לתביעות קטנות, אז מונפק עבורו שובר תשלום אגרה הנשלח אליו בחזרה לבית המאסר ולאחר מכן, עם קבלתו בבית המאסר והעברתו לידי האסיר, הוא נדרש לשלמו באמצעות גורמי המשיב. רק לאחר תשלום השובר, על האסיר לשלוח את אישור התשלום, השובר וכתב הטענות לבית המשפט לתביעות קטנות על מנת שתביעתו תיקלט ותטופל.
9. סבורי כי על אף הסרבול הנחזה, אין בנסיבות אלו את העוצמה הנדרשת על מנת שתאותר פגיעה בלתי מידתית בזכויות העותר וביתרת אוכלוסיית האסירים. אינו סבור שמדובר בחריגה ממתחם הסבירות המנהלי, באופן המצדיק התערבות שיפוטית בהתנהלותו של המשיב. המשיב מטפל בתשלום האגרה לאחר קבלת השובר ובמקביל נוקט בהליכים שמטרתם ייעול אופן תשלום האגרה. חלק ניכר מהעיכובים נגרם כתוצאה מהשימוש בשירותי דואר ישראל, באופן שבו חולף פרק זמן משמעותי בין שליחת כתבי הטענות לבתי המשפט השונים ועד להשבת השובר וקבלתו בידי האסיר וכן שליחת כתבי הטענות לאחר תשלום השובר באמצעות גורמי המשיב. שיהוי זה אינו תלוי במאמצי המשיב, כי אם בגורמים חיצוניים שאינם בשליטתו.
10. בנוסף, ברי כי הצעדים הננקטים בפועל לבחינת הסדרת תשלום האגרה באמצעים טכנולוגיים, יקצרו את משך הטיפול בהגשת התביעה ולא נסתרה עמדת המשיב לפיה במקרים דחופים, הוא מספק לאסירים מענה מיוחד.
- גם במקרים הפרטניים שעליהם הצביע העותר, המאופיינים בפרק זמן ניכר של מספר שבועות עד לפתיחת ההליך, אין המדובר במניעת זכות גישתו לערכאות. גם במקרים אלו נחזה כי התביעות נקלטו וטופלו.
11. אשר לטענות העותר בדבר זכות האסירים לנקוט בהליכים משפטיים שונים, לבד מתביעות קטנות - לא איתרתי כי זכות זו נפגעת באופן בלתי מידתי. אין נסתרה עמדת המשיב לפיה כל אסיר רשאי לממש את זכות הגישה לערכאות ולהגיש את כתבי טענותיו לערכאה המוסמכת באמצעות שירותי הדואר. זכותם של האסירים לעשות שימוש בשירותי הדואר הוסדרו במסגרת פקודת נציבות בתי הסוהר 4.43.00 - "מכתבי אסירים ודברי דואר - משלוח וקבלה". כפי שנקבע במסגרת עתירה אחרת שהגיש העותר (ר' עת"א 42311-10-16 **מגדבה נ' שירות בתי הסוהר** (3.10.17)), הוראות פקודה זו מאפשרות לציבור האסירים לעשות שימוש סביר בשירותי הדואר ואין בה כדי לפגוע באופן בלתי מידתי בזכויותיהם.
12. איני מקבל אף את בקשת העותר בנוגע לעדכון הנוהל, כך שתיכלל בו התייחסות למספר עותקי כתבי הטענות הנדרשים בהליכים המשפטיים השונים. כמות העותקים שיש להגיש בהליך משפטי כזה או אחר נקבעת במסגרת הוראות הדין הפרטניות החלות על אותו הליך ולא מצאתי מקום להידרש להן.
13. בנסיבות אלו, לא מצאתי כי נפל פגם בשיקול דעתו המנהלי של המשיב והעתירה נדחית. לדיעת הצדדים.

ניתן היום, י"ח חשוון תשע"ח, 07 נובמבר 2017, בהעדר הצדדים.